

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

29. marts 2006

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets
besvarelse af spørgsmål nr. 1 ad 2709 RIA af 21. februar 2006.

P. B. Olsen

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2006-723/21-0005
Dok.: TPI40136

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 (2709 RIA) af 21. februar 2006 fra Folketingets Europaudvalg.

Spørgsmål:

"Vedr. forslaget om lovvalg uden for kontraktforhold (Rom II) bedes ministeren – som lovet på Europaudvalgsmødet den 17. februar 2006 – oplyse om baggrunden for og regeringens holdning til uenigheden mellem Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen om forslagets hjemmelsgrundlag i relation til "fællesskabseksterne" situationer."

Svar:

Hjemmelsgrundlaget for en kommende forordning om lovvalgsregler vedrørende forpligtelser uden for kontraktforhold (Rom II) vil være EF-traktatens afsnit IV (artikel 61, litra c, jf. artikel 65) om civilretligt samarbejde. Artikel 65 kan anvendes som retsgrundlag for foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, og i det omfang de er nødvendige for det indre markeds funktion.

Forordningen skal i medfør af forslagets artikel 1 finde anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold på det civil- og handelsretlige område i alle situationer, hvor der skal foretages et valg mellem lovene i forskellige stater. Efter Kommissionens opfattelse skal forordningen også finde anvendelse i rent "fællesskabseksterne" situationer, hvilket f.eks. kan forekomme, hvis en sag anlægges ved en domstol i et EU-land alene på grundlag af en aftale om værneting, selv om ingen af sagens parter har bopæl i en medlemsstat.

På den baggrund anmodede Rådets arbejdsgruppe vedrørende civilretlige spørgsmål Rådets Juridiske Tjeneste om at udtale sig om retsgrundlaget for forslaget.

Rådets Juridiske Tjeneste afgav en udtalelse den 2. marts 2004. Tjenesten konkluderede, at forslaget vedrører samarbejdet om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger. Det fremgår derudover af udtalelsen, at indførelsen af ensartede lovvalgsregler for forpligtelser

uden for kontraktforhold i princippet vil lette det indre markeds funktion. Dette gælder dog ikke sådanne "fællesskabseksterne" situationer, som ikke kan anses for at have den i artikel 65 forudsatte nødvendighed for det indre markeds funktion. Rådets Juridiske Tjeneste gør gældende, at tilknytningen til Fællesskabet i disse situationer er for svag og indirekte, da det eneste tilknytningsmoment er, at en sag er anlagt ved en domstol i en medlemsstat. Kopi af udtalelsen vedlægges.

Kommissionen har erklæret sig uenig i udtalelsen og finder det nuværende retsgrundlag tilstrækkeligt. Kommissionen anser en gennemførelse af forordningen for nødvendig for det indre markeds funktion, allerede fordi medlemsstaternes borgere og virksomheder har en interesse i ensartede regler for lovvalg.

Regeringen kan tilslutte sig konklusionen af 2. marts 2004 fra Rådets Juridiske Tjeneste, hvorefter de "fællesskabseksterne" situationer ikke kan anses for nødvendige for det indre markeds funktion. Regeringen vil derfor arbejde for, at forordningen med uændret retsgrundlag i givet fald ikke bør finde anvendelse i rent "fællesskabseksterne" situationer.

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 2. marts 2004 (11.03)
(OR. en)**

7015/04

LIMITE

**JUR 109
JUSTCIV 37**

UDTALELSE FRA DEN JURIDISKE TJENESTE

Vedr.: Forslag til forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold ("ROM II")¹

- Retsgrundlag
- Beføjelser udadtil

INDLEDNING

1. Udvalget for Civilretlige Spørgsmål har anmodet Rådets Juridiske Tjeneste om at udtale sig om retsgrundlaget for den foreslåede forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold. Udvalget bad også om at få klarlagt, hvilke konsekvenser vedtagelsen af denne forordning vil få for Fællesskabets beføjelser udadtil på dette område. Med nærværende udtalelse imødekommes disse anmodninger.

FORSLAGETS FORMÅL OG INDHOLD

2. Det følger af Domstolens retspraksis, at valget af hjemmel for en retsakt skal ske på grundlag af objektive forhold, som gør det muligt at foretage en domstolskontrol. Disse forhold omfatter navnlig retsaktens formål og indhold².

¹ 11812/03 JUSTCIV 121 CODEC 1052 af 25. juli 2003.

² Sag C-491/01, BAT og Imperial Tobacco, præmis 93, Sml. 2002, s. I-11453.

3. I kapitel I i den foreslåede forordning fastlægges forordningens materielle anvendelsesområde. Ifølge artikel 1 skal forordningen - med visse undtagelser - finde anvendelse på forpligtelser uden for kontraktforhold på det civil- og handelsretlige område i alle situationer, hvor der skal foretages et valg mellem lovene i forskellige stater. I artikel 2 fastsættes princippet om universel anvendelse, hvorefter den lov, som udpeges efter forordningen, skal finde anvendelse, selv om det ikke er en medlemsstats lov.
4. Kapitel II er inddelt i tre afsnit. Afsnit 1 fastsætter ensartede regler for forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af en retsstridig handling. Det indeholder en hovedregel baseret på det princip, at loven i det land, hvor den direkte skade er opstået, skal anvendes på sådanne forpligtelser, og desuden specifikke regler for bestemte typer retsstridige handlinger, dvs. regler for f.eks. produktansvar, illoyal konkurrence, krænkelse af individets rettigheder, miljøskader og krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Afsnit 2 indeholder ensartede regler for forpligtelser uden for kontraktforhold, der udspringer af andet end en retsstridig handling, dvs. forpligtelser, der udspringer af uberettiget berigelse eller af uanmodet forretningsførelse. Afsnit 3 indeholder fælles regler for de to former for forpligtelser uden for kontraktforhold, der er behandlet i afsnit 1 og 2. Disse regler vedrører navnlig aftaler om lovvalg, ufravigelige regler, sikkerheds- og adfærdsregler samt subrogation, form og bevisbyrde.
5. Kapitel III indeholder andre bestemmelser vedrørende navnlig udelukkelse af renvoi, anvendelsen af ordre public-regler i domslandet og forholdet mellem forordningen og andre instrumenter.
6. Det følger således af bestemmelserne i den foreslåede forordning, at forordningens formål og indhold er at fastlægge ensartede regler for forpligtelser uden for kontraktforhold.
7. Betragtningerne sætter den foreslåede forordnings formål og indhold ind i en bredere kontekst, nemlig målet om at indføre et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, og især ønsket om at fremme gennemførelsen af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civilretlige område³. Det slås også fast, at de ensartede regler, der indføres ved

³ Jf. første og tredje betragtning.

forordningen -- for at gøre udfaldet af tvister mere forudsigeligt og fremme retssikkerheden og den frie bevægelighed for retsafgørelser og for at undgå konkurrencefordrejninger mellem de retsundergivne inden for Fællesskabet - er nødvendige for det indre markeds funktion.⁴

RETSGRUNDLAG

8. Kommissionens forslag er baseret på EF-traktatens artikel 61, litra c). I artikel 61, litra c), henvises der til artikel 65, ifølge hvilken artikel 61, litra c), og artikel 67 kan anvendes som retsgrundlag for:
- foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål
 - med grænseoverskridende virkninger,
 - i det omfang de er nødvendige for det indre markeds funktion.

Samarbejde om civilretlige spørgsmål

9. Retligt samarbejde som omhandlet i EF-traktatens artikel 65 omfatter ikke blot grænseoverskridende samarbejde mellem myndighederne i forskellige medlemsstater, men indbefatter også - som det fremgår af artikel 65, litra b) - foranstaltninger, der fremmer foreneligheden mellem medlemsstaterne gældende regler om lovvalg og konflikter om stedlig kompetence.
10. Da listen over specifikke foranstaltninger i artikel 65, litra a)-c), ikke er udtømmende⁵, udelukker henvisningen i litra b) til foranstaltninger til "fremme af foreneligheden" af lovvalgsregler ikke, at artikel 65 kan finde anvendelse på foranstaltninger, hvorved der fastsættes ensartede lovvalgsregler. Dette bekræftes af, at Rådet har vedtaget ensartede regler for konflikter om stedlig kompetence, navnlig ved forordning (EF) nr. 44/2001⁶ og senest ved forordning (EF) nr. 2201/2003⁷ om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse henholdsvis af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område og af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar.

⁴ Jf. fjerde og sjette betragtning.

⁵ Foranstaltningerne introduceres i indledningen med ordet "omfatter".

⁶ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1.

⁷ EUT L 338 af 23.12.2003, s. 1.

11. Da den foreslåede forordning endvidere kun finder anvendelse på det civilretlige (herunder handelsretlige) område, vil den således udgøre en foranstaltning vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål som omhandlet i EF-traktatens artikel 65.

Grænseoverskridende virkninger

12. Den Juridiske Tjeneste har tidligere fremført, at kravet om grænseoverskridende virkninger skal fortolkes bredt. Med hensyn til foranstaltninger vedrørende lovvalg og kompetence har Den Juridiske Tjeneste tilkendegivet, at det grænseoverskridende element kan manifestere sig f.eks. i situationer, hvor de relevante faktiske omstændigheder ved en sag, procesparternes bopæl eller opholdssted eller de kompetente retter geografisk knytter sig til mere end én medlemsstat.⁸
13. Den foreslåede forordning skal ifølge artikel 1, stk. 1, finde anvendelse i alle situationer, hvor der skal foretages et valg mellem lovene i forskellige stater. Sådanne situationer opstår kun, hvis der indgår et grænseoverskridende element.
14. Ganske vist skal forordningen også finde anvendelse på valg mellem forskellige staters love i situationer, hvor det grænseoverskridende element involverer tredjelande, men EF-traktatens artikel 65 omfatter ikke kun foranstaltninger, der udelukkende har grænseoverskridende virkninger internt i Fællesskabet. Dette følger af ordlyden af artikel 65, hvori der blot tales om "grænseoverskridende virkninger", ikke om "interne grænseoverskridende virkninger".
15. Den foreslåede forordning omhandler således spørgsmål med grænseoverskridende virkninger som omhandlet i EF-traktatens artikel 65.

Nødvendigheden for det indre markeds funktion

16. I artikel 65 kræves det yderligere, at foranstaltningerne skal være "*nødvendige for det indre markeds funktion*". Fællesskabslovgiveren har en skønsmargin i denne henseende og kan med rette slutte, at en foranstaltning er nødvendig efter EF-traktatens artikel 65, hvis den medvirker til, at det indre marked kan fungere efter hensigten.⁹

⁸ Jf. punkt 8 i udtalelse fra Den Juridiske Tjeneste af 17. april 2002 (7862/02 JUR 143 JUSTCIV 48).

⁹ Jf. punkt 14 i udtalelse af 17. april 2002 (se fodnote 8)) og punkt 15 i udtalelse af 11. november 1999 (11907/99 JUR 379 JUSTCIV 145).

17. Det ville lette det indre markeds funktion, hvis indførelsen af ensartede lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold medvirkede til at fjerne hindringerne for den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital.¹⁰
18. Det kan af artikel 65, litra b), udledes, at traktatens forfattere mente, at de forskellige lovvalgsregler i medlemsstaterne under visse omstændigheder kunne komme til at udgøre hindringer for den frie bevægelighed i det indre marked. Ellers ville de ikke have medtaget foranstaltninger til "fremme af foreneligheden af medlemsstaternes gældende regler om lovvalg" blandt de tænkelige foranstaltninger vedrørende samarbejde om civile retlige spørgsmål, som er nødvendige for det indre markeds funktion. Tilbage står imidlertid at undersøge i den foreliggende kontekst, om vedtagelsen af ensartede lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, herunder ensartede regler for, hvilken lov der skal anvendes på begivenheder, der indtræder uden for Fællesskabet, faktisk også vil medvirke til at fjerne hindringer for den frie bevægelighed i det indre marked.
19. I mangel af ensartede lovvalgsregler på fællesskabsplan vil medlemsstaternes domstole skulle anvende de autonome eller konventionsbaserede lovvalgsregler, der finder anvendelse i domstolslandet, for at afgøre, hvilken materiel lov der skal anvendes. Alt efter hvor (i hvilken medlemsstat) en domstol er beliggende, vil den relevante lovvalgsregel kunne udpege forskellige materielle regler for forpligtelser uden for kontraktforhold, og udfaldet af en retssag vil derfor kunne variere alt efter, ved hvilken domstol sagen er anlagt, da de materielle lovbestemmelser om forpligtelser uden for kontraktforhold ikke er ensartede og kun i et vist omfang er harmoniseret inden for Det Europæiske Fællesskab.
20. Da forordning nr. 44/2001 opererer med flere alternative kompetencekriterier¹¹, giver den nuværende ordning mulighed for "forum shopping" for personer, der kræver erstatning for skader, der udspringer af forpligtelser uden for kontraktforhold. Dette fører til en usikker retstilstand og dermed til en situation, hvor det er yderst vanskeligt, tidkrævende og bekosteligt at bestemme de økonomiske aktørers og andre personers respektive rettigheder og forpligtelser i det indre marked og at forudsige udfaldet af en retssag om forpligtelser uden for kontraktforhold.

¹⁰ Jf. EF-traktatens artikel 14, stk. 2.

¹¹ Navnlig den almindelige kompetence for retterne i den medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl (artikel 2, stk. 1), den specielle kompetence for retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået, og for retten på det sted, hvor skaden er indtrådt (artikel 5, nr. 3, som fortolket af Domstolen i sag 21/76, Mines de Potasse d'Alsace, Sml. 1976, s. 1735), samt kompetence baseret på aftaler om værneting (artikel 23 og 24).

21. ~~Dertil kommer - som Kommissionen også påpeger¹² - at der på to virksomheder fra forskellige medlemsstater, der indbringer samme tvist mellem dem og en tredje virksomhed etableret i en anden stat for deres respektive domstole støttet på det forhold, at skadetilføjelsen er foregået i deres respektive medlemsstater¹³, vil blive anvendt forskellige lovvalgsregler (og eventuelt forskellige materielle lovbestemmelser), hvilket risikerer at føre til konkurrenceforvridninger.~~
22. Endvidere er det, eftersom forordning nr. 44/2001 fastsætter en almindelig kompetence for retterne i den medlemsstat, hvor sagsøgte har bopæl¹⁴, i det mindste muligt at forestille sig, at en virksomhed, når den skal beslutte, hvor den vil etablere sig i det indre marked, lader sig påvirke af bl.a. forskellene i medlemsstaternes lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, især hvis virksomheden opererer i en sektor, hvor der er risiko for ulykker, der vil kunne afstedkomme grænseoverskridende skader. I sådanne situationer vil indførelsen af ensartede lovvalgsregler på fællesskabsplan kunne lette det indre markeds funktion.
23. Endelig har Rådet tilkendegivet, at indførelsen af harmoniserede eller ensartede lovvalgsregler udgør ledsageforanstaltninger til de foranstaltninger, der allerede er vedtaget eller påtænkes vedtaget som led i gennemførelsen af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, da sådanne harmoniserede eller ensartede regler virker befordrende på gennemførelsen af nævnte princip.¹⁵
24. Det fastsættes i forordning nr. 44/2001, at retsafgørelser truffet af en ret i en medlemsstat skal anerkendes og fuldbyrdes i alle andre medlemsstater med forbehold af blot visse begrænsede sikkerheds-garantier. Blandt grundene til ikke-ankendelse i forordning nr. 44/2001 figurerer ikke den grund, at retten i domsstaten traf sin afgørelse i modstrid med en bestemmelse i den internationale privatret i den medlemsstat, som anmodningen rettes til.¹⁶ Det kan således ikke udelukkes, at fuldbyrdelsen af en sådan retsafgørelse kan føre til retlig inkonsekvens i retsordenen i anerkendelses- og fuldbyrdesstaten. Kommissionens forslag til forordning om indførelse af

¹² Jf. punkt 2.2. i begrundelsen for den foreslåede forordning.

¹³ Jf. artikel 5, nr. 3, i forordning nr. 44/2001.

¹⁴ Jf. artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 44/2001.

¹⁵ Jf. s. 2 og 8 i programmet med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT C 12 af 15.1.2001, s. 1). Jf. også tredje betragtning i den foreslåede forordning.

¹⁶ En bestemmelse af denne art findes i artikel 27, nr. 4, i Bruxelles-konventionen af 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (jf. konsolideret udgave i EFT L 27 af 26.1.1998, s. 1).

et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav¹⁷ og andre foranstaltninger, der er omhandlet i programmet med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, vil være endnu mere vidtgående med hensyn til at begrænse eller afskaffe enhver mellemliggende kontrol i fuldbyrdsstaten af en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat.

25. Det vil derfor kunne hævdes, at anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse, og navnlig afskaffelsen af eksekvaturproceduren i fuldbyrdsstaten, bør suppleres af en harmonisering eller standardisering af de internationalprivatretlige regler, så man styrker sammenhængen mellem de forskellige retsordener i medlemsstaterne. Eftersom forordning nr. 44/2001 blev anset for at være nødvendig for det indre markeds funktion, og den kommende forordning om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav tilsvarende anses for at være nødvendig i den henseende, vil man kunne hævde, at ledsageforanstaltninger, der tager sigte på at styrke en problemfri anvendelse af disse forordninger baseret på gensidig tillid, også vil kunne anses for at lette det indre markeds funktion.
26. Ovenstående betragtninger er i princippet gyldige, uanset om de ensartede lovvalgsregler på fællesskabsplan udpeger loven i en medlemsstat eller loven i et tredjeland. Det forekommer derfor ikke relevant i den foreliggende kontekst, at artikel 2 i den foreslåede forordning fastsætter princippet om universel anvendelse - et spørgsmål, som var i fokus for drøftelserne om retsgrundlaget i Udvalget for Civilretlige Spørgsmål.¹⁸
27. Alt i alt får ovenstående argumenter Den Juridiske Tjeneste til at mene, at indførelsen af ensartede lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold i princippet - uden dermed at foregribe den resterende del af denne udtalelse - vil lette det indre markeds funktion.

¹⁷ Jf. 8465/02 of 30.4.2002 JUSTCIV 66 af 30. april 2002.

¹⁸ Jf. s. 4 i 14010/03 of 17.12.2003, JUSTCIV 211 CODEC 1474 af 17. december 2003.

28. Tilbage står imidlertid at undersøge, om denne konklusion også er gyldig for så vidt angår det forhold, at forordningen omfatter situationer, hvor de fleste eller alle relevante elementer geografisk knytter sig til et sted uden for Fællesskabet.
29. Den foreslåede forordning er affattet på en sådan måde, at den også vil finde anvendelse på tilfælde, hvor ingen af parterne har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en medlemsstat, hvor både skaden og den skadevoldende begivenhed er indtruffet i et tredjeland, og hvor situationen ikke umiddelbart kan kædes sammen med sagsøgers eller sagsøgte udøvelse af nogen af de friheder, som danner grundlag for det indre marked. Det vil i sådanne "fællesskabseksterne" tilfælde kunne forekomme, at der anlægges sag ved en domstol i en medlemsstat efter domstolslandets procesret på grundlag af en aftale om værneting.
30. I tilfælde af denne art er argumenterne i punkt 21 og 22 ikke relevante, eftersom de vedrører situationer, hvor enten sagsøger eller sagsøgte har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en medlemsstat.
31. Det argument, der udvikles i punkt 23-25, vil ganske vist kunne anses for at være relevant selv i fællesskabseksterne tilfælde, eftersom reglerne om anerkendelse og fuldbyrdelse i forordning nr. 44/2001 finder anvendelse på retsafgørelser truffet af en ret i en medlemsstat, uanset om alle parterne har bopæl i en medlemsstat eller ej, og uanset om alle sagens elementer har tilknytning til Fællesskabet eller ej. Dog er forbindelsen til det indre marked i sådanne fællesskabseksterne tilfælde for svag og indirekte, da det eneste mulige tilknytningsmoment til det indre marked ville være det forhold, at sagen er anlagt ved en domstol i en medlemsstat. Under alle omstændigheder er Den Juridiske Tjeneste ikke overbevist om, at argumentet om den gensidige tillid, der er nødvendig for en problemfri anvendelse af forordning nr. 44/2001, i sig selv, og uden at der foreligger nogen risiko for konkurrenceforvriddning i det indre marked, vil kunne danne grundlag for den påstand, at indførelsen af ensartede lovvalgsregler for fællesskabseksterne tilfælde vil lette det indre markedes funktion.
32. Af ovennævnte grunde er Den Juridiske Tjeneste således af den opfattelse, at det ikke kan fastslås, at anvendelsen af den foreslåede forordning på fællesskabseksterne tilfælde vil kunne lette det indre markedes funktion. For sådanne tilfælde vil anvendelsen af EF-traktatens artikel 61, litra c), og artikel 67 som retsgrundlag derfor ikke være korrekt.

33. På denne baggrund vil Udvalget for Civilretlige Spørgsmål eventuelt ønske at overveje, hvordan den foreslåede forordnings anvendelsesområde kan begrænses, så forordningen kan vedtages på grundlag af EF-traktatens artikel 61, litra c), og artikel 67. I dette øjemed kunne man overveje eventuelt i artikel 1 i forslaget at indsætte en generel bestemmelse, som ville udelukke, at forordningen kunne finde anvendelse på fællesskabseksterne tilfælde. Med hensyn til at drage en skillelinje mellem fællesskabsinterne og fællesskabseksterne tilfælde¹⁹ råder lovgiveren efter Den Juridiske Tjenestes opfattelse over en skønsmargen.
34. Ganske vist vil indførelsen af et nyt lag fællesskabsregler, der udelukkende finder anvendelse på fællesskabsinterne tvister, oven i de forskellige nationale regler, der finder anvendelse på fællesskabseksterne tvister, gøre det endnu mere vanskeligt i praksis at anvende lovvalgsreglerne, som under alle omstændigheder er yderst komplekse. Imidlertid er denne ekstra kompleksitet en følge af selve EF-traktaten. Ved at begrænse anvendelsesområdet for artikel 65 til foranstaltninger, der er "*nødvendige for det indre markeds funktion*", valgte traktatens forfattere ikke at fastsætte et altomfavnende retsgrundlag for foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål generelt og lovvalgsregler i særdeleshed. Derved accepterede de, at Fællesskabets beføjelser på dette område er fragmenterede og eventuelt vil skulle suppleres af medlemsstaternes nationale regler. Fællesskabslovgiveren må respektere dette valg. Det ville være i modstrid med princippet om specifik overdragelse af beføjelser til Fællesskabet og dets institutioner fastsat i EF-traktatens artikel 5 og artikel 7, stk. 1, andet afsnit, hvis fællesskabslovgiveren blot af bekvemmelighedshensyn tilsidesatte de grænser, som traktathjemmelen sætter for Fællesskabets beføjelser, og dermed gjorde dem meningsløse.

FØLGERNE FOR FÆLLESSKABETS BEFØJELSER UDADTIL

35. Udvalget for Civilretlige Spørgsmål ønskede at vide, hvorvidt og i hvilken udstrækning vedtagelsen af den foreslåede forordning vil skabe nye beføjelser udadtil for Fællesskabet.

¹⁹ Eftersom man kan forestille sig, at en tvist, der på et givet tidspunkt ikke har nogen materiel forbindelse til Fællesskabet, på et senere tidspunkt kan få en sådan forbindelse (f.eks. som følge af, at en eller flere parter ændrer opholdssted) - eller omvendt - vil det eventuelt være nødvendigt at specificere det tidspunkt, der er bestemmende for denne skelnen (f.eks. det tidspunkt, hvor skaden indtraf, eller det tidspunkt, hvor sagen blev anlagt ved retten).

36. Den Juridiske Tjeneste er varsom med at tage stilling til dette hypotetiske spørgsmål, så længe teksten til den foreslåede forordning og i særdeleshed bestemmelserne om anvendelsesområde og forholdet til andre instrumenter, ikke ligger fast. Det vil nemlig være nødvendigt for hver enkelt fremtidig aftale at vurdere, om de kriterier, som Domstolen har udviklet med hensyn til Fællesskabets implicitte beføjelser udadtil, er opfyldt. I den forbindelse vil det navnlig skulle undersøges, om aftalen vil berøre de interne fællesskabsregler, herunder reglerne i den kommende forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, eller ændre deres rækkevidde som omhandlet i Domstolens AETR-retspraksis²⁰.
37. Uden at det berører ovenstående betragtninger, kan det generelt fastslås, at når den foreslåede forordning er vedtaget, og de interne fællesskabsregler således omfatter generelle lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, vil enhver senere international aftale på dette område falde ind under Fællesskabets enekompetence, i den udstrækning aftalen vil kunne berøre disse regler eller ændre deres rækkevidde.

KONKLUSION

38. Rådets Juridiske Tjeneste er af den opfattelse:
- at fællesskabslovgiveren ikke vil overskride sin skønsmargen, hvis det skønnes, at EF-traktatens artikel 61, litra c), sammenholdt med artikel 67, stk. 5, udgør det rette retsgrundlag for vedtagelsen af den foreslåede forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, forudsat at tvister, hvor alle eller de fleste af de relevante elementer geografisk knytter sig til et sted uden for Fællesskabet, udelukkes fra den foreslåede forordnings anvendelsesområde
 - at når den foreslåede forordning er vedtaget, og de interne fællesskabsregler således omfatter generelle lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold, vil enhver senere international aftale på dette område falde ind under Fællesskabets enekompetence, i den udstrækning aftalen vil kunne berøre disse regler eller ændre deres rækkevidde.

²⁰ Jf. sag 22/70, Kommissionen mod Rådet, Sml. 1971, s. 263.